

Marek Nahotko

Czy nastąpi koniec druku?

Komunikacja naukowa XXI wieku
oparta na publikacjach elektronicznych

Publikowanie tradycyjne

- ◆ Cztery główne funkcje:
 - Rozpowszechnianie informacji;
 - Kontrola jakości;
 - Archiwizacja;
 - Ocena dorobku naukowego.
- ◆ Głównym realizatorem są wydawcy, korzystający z pracy naukowców: autorów, redaktorów, recenzentów.

Publikowanie tradycyjne

Łańcuch informacji

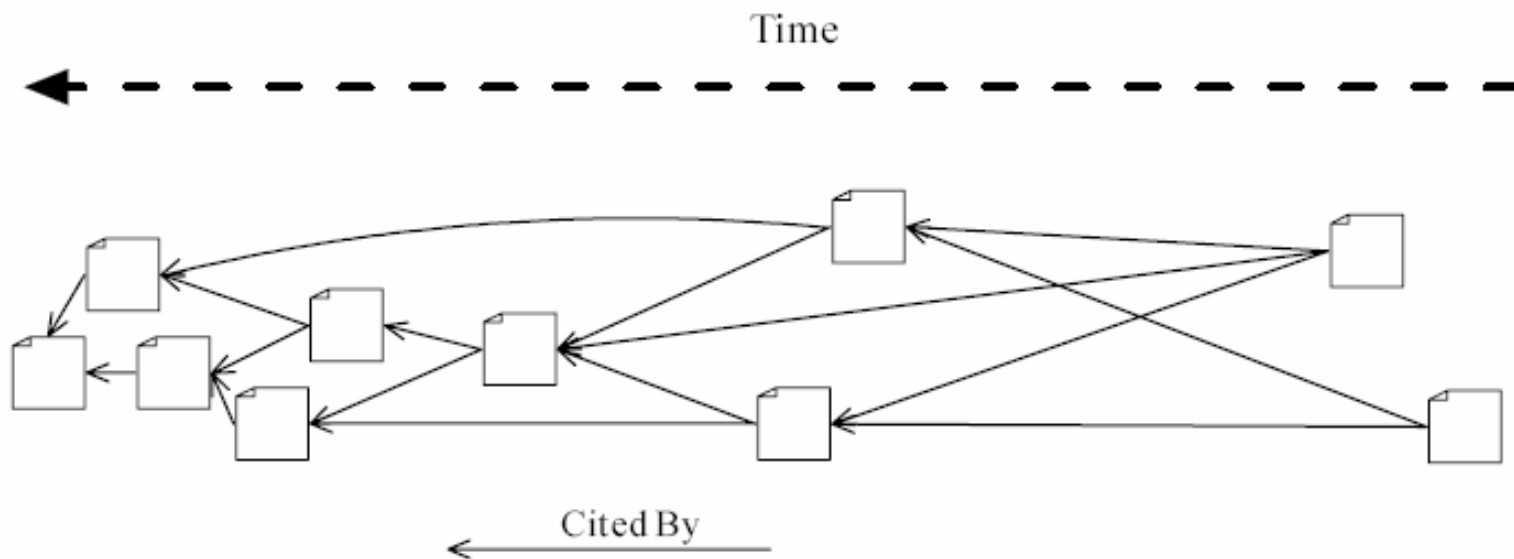

Model ten działa dobrze dla publikacji drukowanych;
w publikowaniu elektronicznym staje się nieprzydatny.

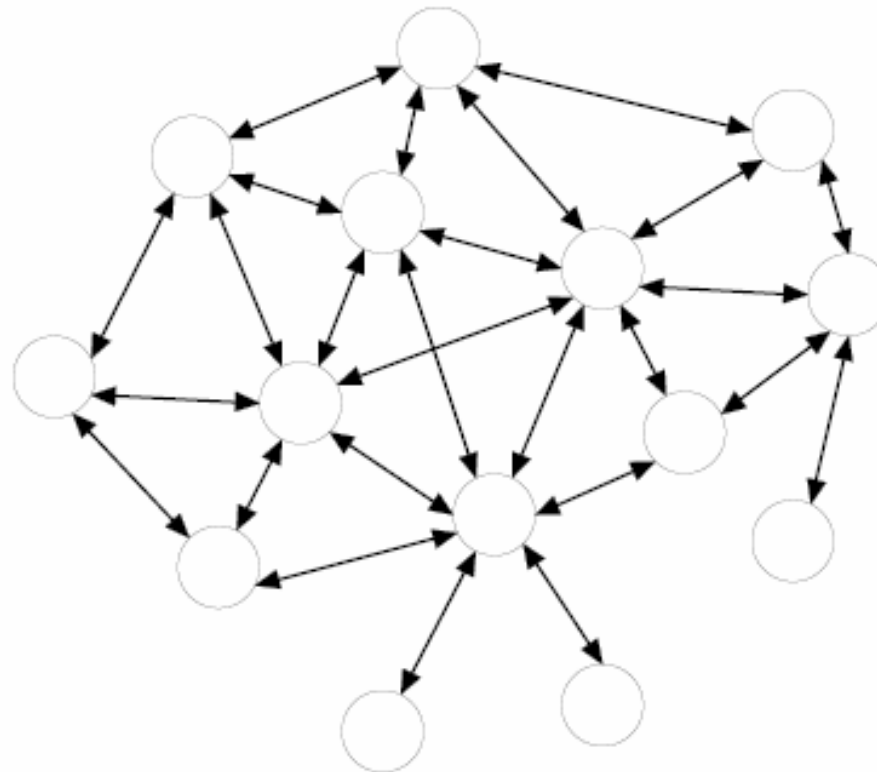
Rozwiązania alternatywne

- ◆ Autopublikowanie i autoarchiwizacja na stronach Web (szara literatura);
- ◆ Repozytoria różnego rodzaju: dziedzinowe i instytucjonalne (częsty brak kontroli jakości).
- ◆ Czasopisma elektroniczne.
- ◆ Efekt: powtórny wzrost roli instytucji naukowych w publikowaniu; przeciwdziałanie „kryzysowi czasopism” (wzrost cen).

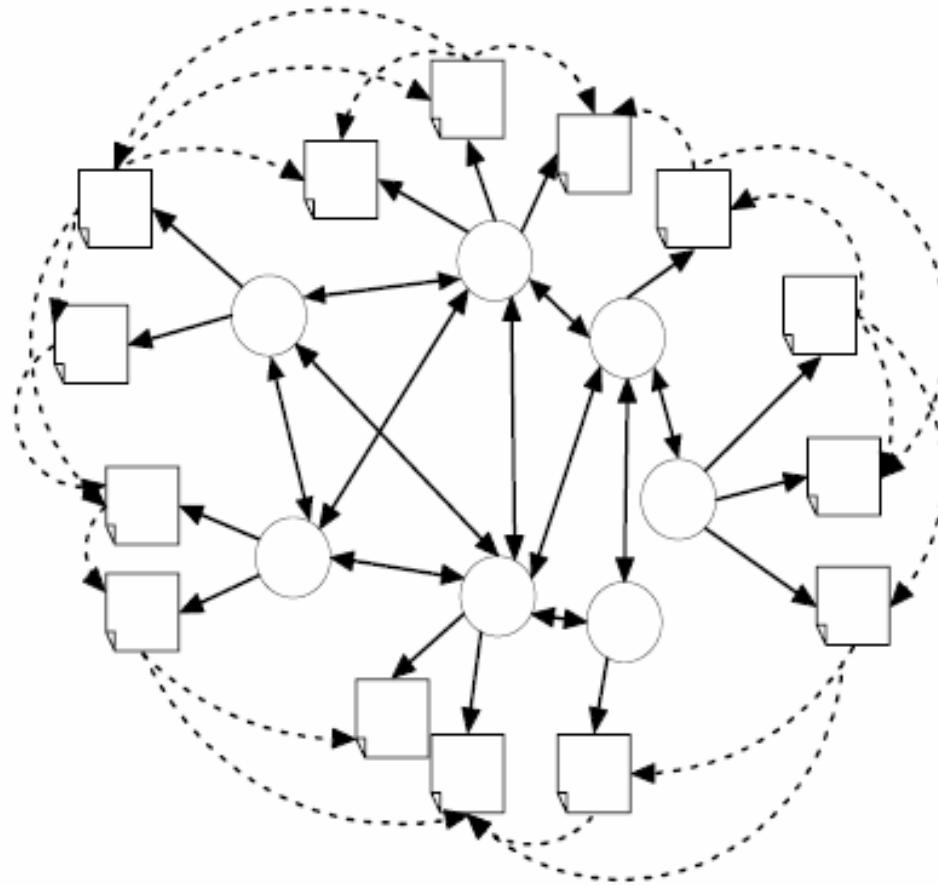
Sieć publikowania naukowego (wg C. Lagoze)

Sieć społeczna naukowców (wg C. Lagoze)

Sieć hybrydowa (wg C. Lagoze)

Biblioteka cyfrowa

- ◆ Biblioteka cyfrowa nie jest instytucją;
- ◆ Biblioteka cyfrowa to globalna organizacja naukowców, stosujących nowe technologie do rozpowszechniania informacji w sieci;
- ◆ Oparta nie na łańcuchu informacji, ale na sieci naukowców;
- ◆ Rozpowszechniane złożone obiekty cyfrowe;
- ◆ Nowe role głównych aktorów (głównie autora).

Czy koniec druku?

- ◆ Dzięki „chłonności” bibliotek na nowe technologie mamy biblioteki hybrydowe, typowe dla okresu przejściowego;
- ◆ Ograniczanie roli publikacji drukowanych;
- ◆ Masowa digitalizacja publikacji drukowanych (projekty Google i in.);
- ◆ Druki staną się „niewidzialne”: czego nie ma w Internecie, tego nie ma w ogóle!

Czy koniec bibliotekarzy?

- ◆ Koniec tradycyjnej roli pracowników informacji wynikającej z miejsca w łańcuchu informacji: bibliotekarze stają się wydawcami;
- ◆ Odinstytucjonalizowanie informacji naukowej jako efekt zmian w nauce;
- ◆ Pracownicy informacji członkami zespołów badawczych (kolaboratoria);
- ◆ Zanik granic między publikowaniem, zarządzaniem informacją, tworzeniem systemów, usługami informacyjnymi.

Żyjemy w czasach przemian;
bez względu, czy prowadzą
one do powszechnego
blogowania w Web 2.0, do
Semantycznego Webu, czy do
„Gooletheca Universalis” (J. Franke),
czy tego wszystkiego naraz
musimy być gotowi na zmiany.

Dziękuję za uwagę!

Email: nahotko@inib.uj.edu.pl